

A

Pro Natura Karszt- és Barlangkutató Egyesület

jelentése a 2019. évi kutatási tevékenységéről

Pécs

2020. február

Tartalomjegyzék

AZ EGYESÜLET 2019. ÉVI KUTATÁSI ENGEDÉLYEI.....	1
<i>SZAJHA FELSŐ-BARLANG (4120-16).....</i>	<i>2</i>
<i>KISPAPLIKA-ZSOMBOLY (4120-183).....</i>	<i>3</i>
<i>VADETETŐS-BARLANG (4120-27).....</i>	<i>4</i>
<i>ABALIGETI-BARLANG NY II. OLDALÁG (4120-1).....</i>	<i>5</i>
<i>GUBACSOS-VÍZNYELŐBARLANG (4120-47).....</i>	<i>7</i>
<i>KISPAPLIKA-FORRÁSBARLANG (4120-22).....</i>	<i>8</i>

Az Egyesület 2019. évi kutatási engedélyei

A Pro Natura Karszt- és Barlangkutató Egyesület a 2019-es évben az alábbi barlangokra rendelkezett kutatási engedéllyel:

Feltáró kutatás:

- Abaligeti-barlang Nyugati II. Oldalág 4120-1
- Kispaplika-zsomboly 4120-183
- Kispaplika-forrásbarlang 4120-22
- Szajha felső -barlang 4120-16
- Vadetető -víznyelőbarlang 4120-27
- Gubacsos-víznyelőbarlang 4120-47

Szajha felső–barlang
(4120-16)

A barlangban 2019-ben nem végeztünk feltáró kutatómunkát.

Kisaplika-zsomboly **(4120-183)**

Folytatuk a végponti hasadék tágítását. A járat továbbra is közel K-i irányba tart, átlagos szelvénymérete a belátható szakaszon nem változik az előzőekhez képest. A hasadék tágításának kezdete óta (2016) 4,5 métert haladtunk előre. A belátható folytatás továbbra is szűk meanderező hasadék, az aljazaton szivárgó vízzel és gyenge, de határozott huzattal.

A barlang jelenleg 64 m hosszú, a mélysége nem változott.

Vadetetős-barlang (4120-27)

Folytattuk a „Kemencénél” az „Ősi járat” teljes szelvényű agyag kitöltődésének a bontását. A kitöltés továbbra is enyhén nedves vörösbagyag. A kitöltés és a főté közti kb. 5 cm-es légrés továbbra is megvan, enyhe légmozgás is érzékelhető. Bontási alkalmanként csak mintegy 30 cm-t tudunk haladni előre. A bontott járat jelenleg kb. 4 m hosszú.

Az „Ősi járat” végének bontása

Abaligeti-barlang Ny II. Oldalág (4120-1)

A Felső-ágban az úgynevezett Trepnis-kürtőnél egy nagyméretű omladékkő és a szálkőfal közt kisebb üreg volt látható, amit már évek óta tervezünk kibontani. Rövid ásás után sikerült bejutnunk egy aprócska fülkébe, sajnos további járatokat nem tudtunk itt feltárni. A fülke aljzata agyagos kitöltés, tovább vezető járat a fülkéből nincs. A fülke méretére jellemző, hogy nehézkesen ugyan, de meg lehet benne fordulni. A feltárás teljes hossza 2 méter.

Az átbontott szakasz eredeti állapotában

Kinézés a fülkéből

2019 júliusában a Törökpince-ágban, a végpont felé haladva egyre több, friss növénytörmelék jelenlétét tapasztaltuk, ami nyilván valóan nemrég kerülhetett be a barlangba vélhetőleg egy zápor következtében.

Felszíni terepbejárás során az Akácos-nyelőtől DK-re kb. 250 m-el egy nagyméretű töbörben friss vízmosás nyomát találtuk, ami egy nyelőbe vezetett, feltételezésünk szerint akár ezen keresztül is bekerülhetett az Oldalágba a friss növényi törmelék.

Friss levelek a Törökpince-ágban a Nagy tettaráta medencénél

A felszínen a vízfolyás nyoma a nyelővel

**Gubacsos-víznyelőbarlang
(4120-47)**

A barlangban 2019-ben nem végeztünk feltáró kutatást.

Kispaplika-forrásbarlang (4120-22)

A nagy aktivitású hulladéklerakó földtani kockázatának megbecslése céljából az RHK vizsgálta többek közt a Nyugat-Mecseki karszt kiemelkedéstörténetét is. Ugyan a karsztos részben értelem szerűen nincs a felszínen Bodai Agyagkő Formáció (BAF), amibe az atom hulladék lerakása talán lehetséges, de a Nyugat-Mecseki karszt is a Központi Antiklinális területén helyezkedik el, ugyan úgy, mint a BAF.

A barlangokban végzett kutatás célja, hogy a barlangokon, illetve a barlangokban lévő morfológiai szinteken keresztül megbecsülje a tágabb terület vertikális mozgását a legfiatalabb időkben.

Ezen kutatás keretében Egyesületünk felajánlotta, hogy leszivattyúzza a forrást, így a barlang hozzáférhetővé válik mintavétel céljából. A szivattyúzást október 6-án végeztük el. Rutinszerűen, 7 óra alatt lecsökkentettük annyira a vízszintet, hogy biztonságosan be lehessen menni a forrásba. A mintavételt Dr Surányi Gergely és Dr Bauer Márton végezték saját kutatási projektük keretében.

A szivattyúzás után figyeltük a forrás visszatelésének ütemét, ami megdöbbentő eredményt hozott:

- október 11. 13²⁰ : kb -2 méteren van a vízszint a kilépési ponthoz képest
- okt. 12. : kb -1,5 méteren van a vízszint a kilépési ponthoz képest
- okt. 15. 8³⁵ : -0,4 méteren van a vízszint a kilépési ponthoz képest
- okt. 16. 8⁰⁰ : -0,2 méteren van a vízszint a kilépési ponthoz képest
- okt. 17. 8²⁰ : -0,01 méteren van a vízszint a kilépési ponthoz képest
- okt 17. 15³⁰ : elérte a víz a felszínt, kb 1 cm széles érben csordogál a patakmederben

Tehát a szivattyúzás után 11 napig tartott, míg a forrás visszatelt (kb. 330 m³ vizet szivattyúztunk ki a barlangból).

Sajnos a visszatelés után nem tudtunk vízhozamot mérni a patakban. Kibővítésre alkalmas hely csak a kemping sarkánál lévő műtárgy lett volna, de eddig a pontig a patak nem jutott el még egy héttel a forrás feltelése után sem (lassan elszivárog a víz a patakmederben).

Kiadja a Pro Natura Karszt- és Barlangkutató Egyesület
7634 Pécs, Kismélyvölgy-Hegyhát dűlő 51.
Tel.: 20/3855-029
Szerkesztette: Tegzes Zoltán

Pécs, 2020.

Tegzes Zoltán